Ministerstwo Sprawiedliwości

20 LAT POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.207.2024
Warszawa, 05 września 2024 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie senatorskie złożone do Ministra Sprawiedliwości przez Pana senatora Marka Borowskiego w dniu 8 lipca 2024 r. w sprawie implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1226 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie określenia przestępstw związanych z naruszeniem unijnych środków ograniczających i sankcji za takie naruszenia oraz zmiany dyrektywy (UE) 2018/1673 (Dz. U. UE. L. z 2024 r., poz. 1226, dalej: dyrektywa 2024/1226), uprzejmie przekazuję co następuje w zakresie właściwości Ministerstwa Sprawiedliwości.

Jeszcze do niedawna państwa członkowskie posiadały swobodę w określeniu systemu kar za naruszenie przepisów tzw. rozporządzeń sankcyjnych i mogły to być środki zarówno o charakterze administracyjnym, jak i karnym. W prawie UE nie było bowiem podstawy prawnej dla harmonizacji definicji przestępstw oraz rodzajów i wysokości sankcji karnych za naruszenia unijnych środków ograniczających. W związku z powyższym, z uwagi na występujące różnice w państwach członkowskich, w następstwie wniosku Komisji Europejskiej z dnia 25 maja 2022 r., w dniu 28 listopada 2022 r. Rada UE przyjęła decyzję 2022/2332 w sprawie określenia *„naruszenia unijnych środków ograniczających”* jako jedną z dziedzin przestępczości spełniającą kryteria określone w art. 83 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, rozszerzając tym samym listę tzw. *„europrzestępstw”.*

Decyzja Rady umożliwiła Komisji przedstawienie projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie definicji przestępstw związanych z naruszeniem unijnych środków ograniczających oraz kar za takie przestępstwa COM(2022)684, która po ponad rocznym procesie negocjacji została przyjęta jako dyrektywa 2024/1226.

Polska od początku prac nad tym projektem na forum UE popierała tą inicjatywę bowiem odpowiednie wdrożenie dyrektywy 2024/1226 zapewni skuteczność wykonywania unijnych środków ograniczających na całym terytorium UE i uniknięcie zjawiska turystyki sądowej (forum shopping). Jest to o tyle istotne, że zwalczanie naruszeń unijnych środków ograniczających stanowi rodzaj przestępczości o charakterze transgranicznym, która uderza w podstawowe wartości Unii Europejskiej i podważa skuteczność działań jej instytucji. Co warte podkreślenia, Polska należała do grupy tych państw które postulowały określenie jak najkrótszego okresu transpozycji przepisów dyrektywy. Niektóre państwa członkowskie w toku negocjacji postulowały znacznie dłuższy okres 24 miesięcy, dlatego wypracowany termin 12 miesięcy wskazany w art. 20 dyrektywy 2024/1226 stanowi wyważony kompromis.

+48 22 52 12 888
kontakt@ms.gov.pl
www.gov.pl/sprawiedliwosc

Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa P-33

Warto zauważyć, że głównymi celami dyrektywy 2024/1226 jest: zbliżenie definicji przestępstw polegających na naruszeniu unijnych środków ograniczających; zapewnienie skutecznych, odstraszających i proporcjonalnych rodzajów i poziomów kar za przestępstwa polegające na naruszeniu unijnych środków ograniczających; wspieranie transgranicznych postępowań przygotowawczych, wnoszenia i popierania oskarżeń. Przepisy dyrektywy 2024/1226 wprowadzają jednolite definicje przestępstw m.in.: naruszenia zakazów i ograniczeń wprowadzonych unijnymi środkami ograniczającymi, obejścia unijnych środków ograniczających, naruszenia warunków określonych w zezwoleniach, prowadzenia handlu zakazanymi towarami z podmiotami wpisanymi na listę sankcyjną czy też zakazów wjazdu na teren UE. W projekcie przewidziano kary dla osób fizycznych i prawnych oraz konkretne wymiary oraz rodzaje sankcji za przestępstwa związane z naruszeniem unijnych środków ograniczających, określone we wszystkich aktach prawa unijnego wydawanych na podstawie art. 29 TUE oraz art. 215 TFUE. Dlatego też, dyrektywa 2024/1226 określa w dużej części nowy rodzaj przestępstw, a stworzenie odpowiednich przepisów wymaga szeregu konsultacji, zarówno ze środowiskiem akademickim, jak i praktykami prawa.

Jednocześnie należy wskazać, że Ministerstwo Sprawiedliwości opracowuje już projekt przepisów implementujących dyrektywę 2024/1226 oraz bierze udział w koordynowanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych pracach, mających na celu utworzenie tzw. *„dużej kompleksowej ustawy sankcyjnej”,* zawierającej wszystkie krajowe regulacje w tematyce sankcyjnej, w tym m.in. przepisy karne dotyczące naruszeń unijnych środków ograniczających. Zgodnie z aktualnymi założeniami przepisy implementujące dyrektywę 2024/1226 będą stanowić część tej ustawy, co umożliwi skoncentrowanie wszystkich regulacji dotyczące sankcji w jednym akcie prawnym.

Opracowywane przez Ministerstwo Sprawiedliwości przepisy implementujące dyrektywę 2024/1226, będą miały charakter generalno-abstrakcyjny oraz będą obejmować nowe typy czynów zabronionych w oparciu o przepisy dyrektywy 2024/1226, co umożliwi uniknięcie powstania ewentualnych luk w systemie sankcyjnym wraz z przyjmowaniem nowych tzw. pakietów środków ograniczających UE.

Jednocześnie chciałbym zapewnić Pana Senatora, że Ministerstwo Sprawiedliwości dołoży wszelkich starań, aby przyjęcie przepisów implementujących dyrektywę 2024/1226 nastąpiło jak najszybciej. Na aktualnym etapie prac, po wstępnych konsultacjach roboczych, projekt zostanie skonsultowany z Komisją Kodyfikacyjną Prawa Karnego, co umożliwi opracowanie gotowego projektu przepisów wdrażających do jesieni 2024 roku. Umożliwi to formalne rozpoczęcie procesu legislacyjnego i uchwalenie tych przepisów przed upływającym w dniu 20 maja 2025 r. terminem transpozycji.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/